

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 36

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Številka: 013-35/2015/42

Datum: 21. 3. 2017

Zadeva: Zapisnik 3. seje Sveta za živinorejo

Tretja seja Sveta za živinorejo (v nadaljevanju Svet) je potekala 17. 3. 2017 v prostorih Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, s pričetkom ob 13. uri.

Prisotni člani:

ga. Jana Tavčar, g. Klemen Brglez, prof. dr. Janko Mrkun, dr. Jože Verbič, g. Daniel Skaza, dr. Mojca Simčič, g. Miran Ačko, mag. Stane Bergant, viš. pred. mag. Ajda Kermauner-Kavčič, doc. dr. Dušan Terčič, g. Tomaž Perpar, g. Danilo Potokar, g. Alojz Varga, prof. dr. Milena Kovač, g. Anton Kukenberger, g. Blaž Zidarič, doc. dr. Marija Klopčič in doc. dr. Marjan Janžekovič;

Odsotni člani Sveta:

Odsotnost sta opravičila dr. Peter Kozmus in g. Boris Grabrijan;

Ostali prisotni:

mag. Dejan Židan, mag. Tanja Strniša, ga. Tadeja Kvas-Majer, ga. Marjeta Bizjak, prof. dr. Peter Dovč, mag. Andrej Kastelic, g. Andrej Šalika in ga. Helena Srnel.

Predlagan je bil naslednji dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda
2. Pregled in potrditev zapisnika 2. seje Sveta
3. Predstavitev novih članov Sveta
4. Glasovanje o predsedniku Sveta
5. Rejski program krškopoljski prašič, predstavitev in glasovanje
6. Zakonodaja na področju živinoreje, predstavitev podlag za nov Zakon o živinoreji
7. Razno.

Sejo je do 5. točke dnevnega reda vodil podpredsednik sveta g. Varga, ki je pozdravil gospoda ministra, prisotne člane sveta in ostale udeležence. Nato je vodenje seje prevzela nova predsednica Sveta.

1. Potrditev dnevnega reda

Podpredsednik je predstavil predlagani dnevni red. Prof. dr. Peter Dovč naproša Svet, da se v dnevnem redu točki 5 in 6 zamenjata. Sprememba dnevnega reda je bila dana na glasovanje in potrjena. Nato je bil na glasovanje dan celoten dnevni red, ki je bil soglasno potrjen.

Sklep 1. Predlog spremembe dnevnega reda je bil soglasno potrjen, za tem je bil soglasno potrjen tudi celoten dnevni red 3. seje Sveta.

2. Pregled in potrditev zapisnika 2. seje Sveta

Podpredsednik pregleda zapisnik in ugotovi, da sklep 3 iz 2. seje Sveta v delu ocenjevanja rejskega programa SloHibrid ni bil realiziran, ker KGZS rejskega programa na isti seji določenima ocenjevalcema (g. Daniel Skaza in g. Tomaž Perpar) ni predložila. V povezavi s postopkom potrditve RP za pasmo krškopoljski prašič je potrebna sprememba le izločitev te pasme iz SloHibrid. Spremembe je možno obravnavati po delih in ločeno.

Pozove k razpravi, ki je ni bilo, nato zapisnik predlaga v potrditev.

Sklep 2. Zapisnik 2. seje Sveta je bil soglasno potrjen.

3. Predstavitev novih članov Sveta za živinorejo

V začetku februarja 2017 je Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede poslala predlog za menjavo svojega predstavnika v Svetu. Izdana je bila odločba o imenovanju doc. dr. Marjana Janžekoviča, ki je zamenjal prof. dr. Dejana Škorjanca. Sredi februarja pa je prispel še dopis Univerze v Ljubljani Biotehniške fakultete s predlogom za menjavo njihovega člana. Tako je bila izdana še odločba o imenovanju doc. dr. Marije Klopčič, ki bo zamenjala viš. pred. mag. Marka Čepona.

Minister se zahvali dosedanjsima članoma za sodelovanje in pozdravi nove člane Sveta.

4. Glasovanje predsednika Sveta za živinorejo

Na konstitutivni seji Sveta dne 28. 7. 2015 so člani izvolili predsednika viš. pred. mag. Marka Čepona. Zaradi menjave iz prejšnje točke je potrebno ponovno glasovanje o predsedniku/ci.

Minister predlaga kandidatko za predsednico Sveta - to je doc. dr. Marija Klopčič.

Podpredsednik, skladno s poslovníkom, pozove pristne člane k dodatnim predlogom in seznani člane z možnostjo javnega ali tajnega glasovanja. Člani niso imeli dodatnih predlogov kandidatov in so soglasno potrdili javni način glasovanja.

Doc. dr. Dušan Terčič podpre predlog gospoda ministra in navede strokovne, osebnostne in vodstvene kvalitete kandidatke, ki jih bo uporabila tudi za vodenje tega posvetovalnega telesa. Člani so soglasno sprejeli predlog ministra.

Sklep 3: doc. dr. Marija Klopčič je novo izvoljena predsednica Sveta za živinorejo

Predsednica se zahvali članom Sveta za izvolitev, jih kratko nagovori in prevzame vodenje seje. Minister čestita novo izvoljeni predsednici, pozdravi vse prisotne, ter povzame aktualne aktivnosti MKGP: izplačila OMD, razpis za podporo sanacije zaraščenih kmetijskih zemljišč, reorganizacijo javne kmetijske svetovalne službe, novo kmetijsko politiko po 2020 na ravni ES, kjer zbirajo predloge držav članic. Te predloge lahko razvrstimo v dve glavni skupini (kmetijska in okoljska). V RS sedaj oblikujemo stališča, kjer izpostavlja: močna podpora OMD, varovanje pitne vode, ohranitev biotske raznovrstnosti (ogrožene rastlinske in živalske vrste), vzdrževanje kvalitetnih kmetijskih zemljišč, podpora za mlade kmete, prilagoditev klimatskim spremembam, dopolnilne dejavnosti na kmetijah, obvladovanje tveganj in svetovni dan čebel.

5. Zakonodaja na področju živinoreje, strokovne podlage za Zakon o živinoreji

Na 2. seji je predstavnik UL BF Oddelka za zootehniko, doc. dr. Dušan Terčič, predstavil strokovno študijo za temeljne usmeritve priprave novega Zakona o živinoreji – I. SKLOP, ki je vseboval oceno stanja v slovenski živinoreji s prikazi podatkov in ureditev teh vsebin v treh pravnih sistemih drugih držav članic ES (Nemčija, Avstrija in Francija).

Na tej seji pa je tema nadaljevana kot II. SKLOP s predlogom strokovnih rešitev (predstavitev je priloga tega zapisnika). Predstavitev: prof. dr. Peter Dovč, UL BF Oddelka za zootehniko, v delu razlage pojmov in utemeljitev ohranitve nekaterih vrst v nacionalni pravni podlagi tudi doc. dr. Dušan Terčič, v delu o organizaciji javnih služb v živinoreji pa dr. Jože Verbič. V predstavitvi, ki je priloga temu zapisniku, je bila najprej predstavljena ekipa strokovnjakov, ki so prispevali strokovne rešitve iz različnih področij živinoreje, nato opravljen kratek povzetek I. sklopa in nadaljevano s pojmi, rejskimi programi, biotsko raznovrstnostjo v živinoreji, pripravo in izvajanjem RP, utemeljitvijo vključitve dodatnih vrst (poleg tistih, ki so vključene v EU Uredbi o reji živali) v nacionalno pravno podlago, čebelarstvu in zaščito kranjske čebele, ter organizacijo javne službe v živinoreji.

V diskusiji se minister izvajalcem zahvali za doslej vložen trud in izrazi dvom o doseganju rezultatov rešitev, oziroma ni prepričan, da je doseženo pričakovano. Izpostavi še, da je veljavni Zakon o živinoreji zelo zapleten sistem, ki ni prijazen do uporabnikov, pojavlja se dojemanje rejskih programov kot nujno zlo, kar povezuje z financiranjem s strani države v prevelikem deležu. Nov Zakon o živinoreji naj prekine začaran krog in naj bo srednjeročno vzdržen. Podobne rešitve, kot pri javni kmetijski svetovalni službi, pričakuje tudi od javnih služb v živinoreji, kar bo gibalo napredka. Obseg financiranja javnih služb v živinoreji ne bo zmanjšan. MKGP ni le razdeljevalnica denarja, ampak mora zagotoviti vire financiranja v vzdržnem okviru in povečati participacijo rejcev.

Novo izvoljena predsednica s tem v zvezi predstavi primer močne udeležbe rejcev v Franciji v prireji mleka, ko so se pri večjem padcu cen mleka pojavile prevelike stiske rejcev, celo samomori nekaterih, zato je pomembno to prepoznati in pravočasno ponuditi pomoč. Eden od članov pripomni, da gre za prenos odgovornosti na rejce, manjkajo pa predlogi za izboljšanje infrastrukture za boljše delo RO.

6. Ocena rejskega programa (v nadaljevanju RP) za pasmo krškopoljski prašič

Društvo rejcev krškopoljskih prašičev, CPB 41, Brežice, je na MKGP dne 23. 6. 2016 vložilo vlogo za priznanje rejske organizacije in za potrditev rejskega programa za avtohtono pasmo krškopoljski prašič. Svet je na zadnji seji izmed članov določil dva

ocenjevalca rejskega programa za to pasmo (g. Tomaž Perpar in g. Daniel Skaza). Ocenjevalca sta izdelala sta oceno z mnenjem in ga predlagala v potrditev s pridržkom o popravni pomanjkljivosti, kar je RO opravila. Predložila je popravljen RP v ponovno oceno ocenjevalcema, ki sta rejski program pozitivno ocenila in ga predlagala v potrditev. Ministrstvo je vlagatelja pozvalo k dopolnitvi vloge s predložitvijo podatkov in sprememb v izjavah rejcev v rejskem programu za pasmo krškopoljski prašič. Vlagatelj je predložil aktualne izjave in sezname rejcev. Obe ocene in vsi dokumenti dopolnitve vloge so bili članom Sveta poslani v prilogi vabila.

MKGP je na 2. seji Sveta pozvalo priznati rejsko organizacijo v prašičereji KGZS, da poda vlogo za izločitev pasme krškopoljski prašič iz potrjenega rejskega programa SloHibrid in s tem spremembo tega rejskega programa, ter vlogi predloži nov rejski program. Svet je določil ista dva ocenjevalca kot v prejšnjem odstavku za pregled in oceno spremenjenega rejskega programa SloHibrid. Predstavniki KGZS je na isti seji izjavil, da bodo poslali zadevno vlogo in ji priložili ustrezno spremenjen RP.

Pred glasovanjem mag. Andrej Kastelic, strokovni vodja predloženega rejskega programa pasme krškopoljski prašič, članom Sveta predstavi ta rejski program (predstavitev je priloga zapisnika). Gospod minister je med predstavitvijo pozval člane Sveta k strogemu strokovnemu pristopu in sejo zaradi drugih obveznosti zapustil. Po predstavitvi se je razvila burna razprava z različnimi mnenji, kjer je komentarje, vprašanja in odgovore prispevala polovica prisotnih članov sveta, in sicer: prof. dr. Milena Kovač, doc. dr. Marija Klopčič, mag. Stane Bergant, prof. dr. Janko Mrkun, g. Miran Ačko, doc. dr. Marjan Janžekovič, g. Tomaž Perpar, g. Daniel Skaza, g. Danilo Potokar, dr. Mojca Simčič, od ostalih prisotnih pa še: mag. Andrej Kastelic in g. Andrej Šalika;

- nedoslednosti v predstavljenem RP: odstopanja v izvajanju osemenjevanj po veterinarski zakonodaji, dokumentacija (dnevnik pripustov, potrdilo o osemenitvi) kot potrdilo porekla manjkajo, RP dopušča preveč izjem, sodobne tehnologije komunikacije ne zadoščajo saj povzročajo napake pri poročanju in pri vodenju evidenc, cilji niso postavljeni realno, stopnja inbridinga se povečuje, vprašljiva uporaba znanstvenih metod, RP bo naredil škodo tej pasmi v prihodnosti in ni primeren za to pasmo;
- izjave so nekateri rejci podpisali za dva rejska programa, nastane dilema ali so razumeli, da pomeni podpis izjave prestop v drug rejski program;
- fascinacija nad tako rejcem razumljivim RP, saj je angažiran rejec garancija za uspešno izvedbo RP, pozdravlja iniciativo rejske organizacije, ta RP vsebuje postopke, ki so blizu ali po EU Uredbi o reji živali, uvajanje novih metod komunikacije je dobro, predlagani RP ima vse pogoje za uspeh in pomeni velik napredek;
- izpostavljena je kolizija predlaganega RP z veljavnim ZŽiv (56. Člen) in veterinarsko zakonodajo, premalo je poudarjena biovarnost, pripustna postaja je pod strokovnim nadzorom in tako garant varnosti – še vedno bi bilo potrebno slediti tej strategiji;
- poziv MKGP dvema članoma, ki navajata kolizijo zakonodaje oziroma nezakonitosti, da to pošljeta MKGP v pisni obliki, kar člana zavrmeta z obrazložitvijo, da je dovolj navedba v zapisnik;
- obstaja dvom o smiselnosti citiranja vse živinorejske zakonodaje v RP, novemu RP ne moremo očitati elementov, ki se slabo izvajajo v obstoječem RP, ne sankcionirana odstopanja obstoječega RP skuša novi RP v notranji kontroli popraviti, strokovne težave obstoječega RP skuša novi RP čim bolj odpraviti. Kar se tiče financiranja, naj bi bil nov RP financiran iz STRP (razvojne naloge) in iz drugih virov financiranja, projektov (projektno delo);

- eden od ocenjevalcev programa kratko predstavi obe oceni, prva je bila ocena RP iz vloge in druga je bila ocena popravljenega RP. Stoji za svojimi ocenami in izpostavi, da je bistvo tega RP ohranjanje avtohtone pasme s povečanjem populacije, pri čemer je pomemben zunanji izgled živali in merjenja določenih proizvodnih lastnosti. Pri cilju večanja take populacije je težava večanje stopnje sorodstva in čim dalj je možno, je treba vztrajati z domačo populacijo. RP zelo poenostavlja rejske metode in sledi svojem osnovnemu namenu in ciljem. Zaveda se, da gre za prestopanje rejcev iz enega v drug RP, kar je storila večina rejcev, da pa dveh takih RP v RS ne moremo imeti;
- drugi od ocenjevalcev doda še, da gre za majhno populacijo, za majhne kmetije, zaradi česar je težka primerjava s številčno močnejšimi rejami. Meni da je RP dovolj dober, oziroma zadovoljiv glede na cilje in izrazi strinjanje, da sta že omenjena dva rejska programa za območje RS preveč;
- član - predstavnik KGZS pove, da bodo prepustili delo novim RO in umaknili obstoječi RP v prašičereji, to velja tudi v delu, vezanem na avtohtono pasmo prašičev, kar je izpostavil tudi na občnem zboru rejcev v začetku marca. Prof. dr. Kovačeva dela na spremembi RP SloHibrid v smislu izločitve pasme krškopoljski prašič in tudi nekaterih drugih. S 1. 1. 2018 naj bi bile RO in RP prenovljeni. Predstavnik KGZS je bil s strani MKGP na podlagi 2. odst. 91. člena Zakona o živinoreji pozvan, da pošlje pisno izjavo o prej navedenem, to je izločitvi pasme krškopoljski prašič iz SloHibrid brez priloženega RP kot nepopolno vlogo, kar je delna izvršitev sklepa 3 iz 2. seje tega Sveta. Predstavnik KGZS izjavi, da bo to storil prvi delovni dan po tej seji. Predlaga tudi sklep, da se tu obravnavani RP še dopolni skupaj s prof. Kovačevom, da Svet v tem sklicu o predlaganem RP ne glasuje, ampak to stori po dopolnitvah na eni naslednjih sej;
- zakaj izvajati ponoven občni zbor rejcev, saj so tudi v potrjenih drugih RP razne neskladnosti, Svet za živinorejo naj rejce podpira, ne pa zavira in naj predlagani rejski program potrdi;
- glede modernih bio molekularnih metod je povedano, da so težko razumljive na preprost način, kot je prikazano v novem RP, kajti za razumevanje je potrebna določena strokovna podlaga – izobrazba. Rejcem ne smemo odvzeti dobre rejske metode zato, ker je ne razumejo in bi bil to razlog njene izločitve iz RP. MKGP pojasni, da v EU Uredbi o reji živali v RP ni zahtevana genotipizacija;
- glede na prejšnjo alinejo pripomba, da je rejcem težko nalagati toliko stroškov in poziv Svetu, naj pazi na verodostojnost in se ogne pristranosti v obravnavi posameznih RP. Podana je primerjava obravnave tega RP s pasmo bosanski planinski konj, za katero je bila dana vloga in je tekel postopek istočasno kot za pasmo krškopoljski prašič. RO za pasmo bosanski planinski konj je bila priznana in njen RP je bil potrjen že pred več kot enim mesecem;
- podan je predlog, da se RP za pasmo krškopoljski prašič potrdi in se ga čez določen čas preveri in po potrebi dopolni, kot je bilo to storjeno pri čebelah.

Svet za živinorejo je s 17 glasovi za in 1 glasom proti sprejel naslednji sklep:

Sklep 4. Glasovanje se prestavi na naslednjo sejo. Avtor naj dopolni predlagan rejski program skupaj z nosilcem obstoječega programa in prof. dr. Mileno Kovač, ter ga ponovno pošlje v obravnavo Svetu za živinorejo.

7. Razno

Eden od članov vpraša, kako je s financiranjem dobrobiti živali. MKGP odgovarja, da dokler bodo sredstva za ta namen zagotovljena, bodo tudi izplačila. Več članov pripominja, da je učinek te podpore v praksi viden in podpira nadaljnjo zagotovitev sredstev za dobrobit živali. S tem je bila razprava končana.

Predsednica sveta je sejo zaključila ob 16.10 uri.

Helena Srnel,
sekretarka

doc. dr. Marija Klopčič,
predsednica Sveta za živinorejo

Priloge:

- lista prisotnih
- ppt predstavitve, 2x

Poslati:

- članom Sveta za živinorejo;